

Az innovációért és technológiáért felelős miniszter 54/2021. (XI. 5.) ITM rendelete a közúti közlekedési ágazatban használt gépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról

A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 48. § (3) bekezdés b) pont 18. alpontjában és l) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 116. § 15., 16., 18. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 10. § tekintetében a kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 12. § (2) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 116. § 16. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

a 11. § tekintetében a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 88. § (3) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 116. § 18. és 25. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva

a következőket rendelem el:

1. Általános rendelkezések

1. § (1) E rendelet hatálya az 1. mellékletben meghatározott gép kezelőjének képzésére és vizsgáztatására, továbbá a gép kezeléséhez a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 19.§ (5) bekezdése alapján szükséges szakmai képzés megszerzését tanúsító igazolvány (a továbbiakban: gépkezelői jogosítvány) kiadására terjed ki.

(2) E rendeletet nem kell alkalmazni a hivatásos katasztrófavédelmi szerv, a hivatásos tűoltóság és a Magyar Honvédség által üzemeltetett gépek, továbbá az egyes technológiai műveletekben részfeladatokat ellátó, stabil kivitelezésű – telepített – gépsorok részét képező gépeket működtető gépkezelők képzésére és vizsgáztatására.

2. § E rendelet alkalmazásában

1. *anyakönyvi szám*: a vizsgajegyzőkönyvön szereplő, a tanulót azonosító sorszámból, a vizsga évszámából és a vizsgajegyzőkönyv számából képzett egyedi azonosító,
2. *gépcsoport*: az egyes gépek tekintetében a munkavégzés célja és módja, valamint a gép szerkezeti kialakításának meghatározó jellemzői alapján kialakított, négyjegyű számkóddal azonosított csoport,
3. *gépfőcsoport*: a munkavégzés szakmai irányán belüli, kétjegyű számkóddal azonosított csoport,
4. *gépkategória*: a munkavégzés szakmai irányának és a gép konstrukciója által meghatározott munkavégző képességének megfelelő, egyjegyű számkóddal azonosított csoport.

2. A szaktanfolyami képzés és a gépkezelői vizsga megszervezése

3. § (1) A képző szerv az lehet, amely igazolja, hogy

- a) arra a gépcsoportra, amelyre a szaktanfolyami képzés irányul, működőképes és jogszabályban előírt műszaki ellenőrzés alapján érvényes igazolással rendelkező gépet,
- b) olyan gyakorlóterületet, ahol a személy- és vagyonbiztonság veszélyeztetése és a rendeltetésszerű használat mértékét meghaladó környezetszennyezés nélkül biztosítható a gép kezelésének és a hibaelhárításnak a gyakorlása – ideértve a géphez tartozó különböző tartozékok, szerelések fel- és leszerelését is –,
- c) a gép kezeléséhez, karbantartásához és tartozékcseréjéhez előírt munka- és védőruhát, valamint
- d) az elméleti tantárgyak tanítására olyan oktatót, aki megfelel – az adott képzésre vonatkozóan – jogszabályban és a tantervi és vizsgakövetelményben meghatározott személyi feltételeknek, biztosít.

(2) Az 1. mellékletben foglalt táblázat 20–31. sora, 33., 63. és 68. sora szerinti géphez tartozó képzést a KTI Közlekedéstudományi Intézet Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság végzi.

4. § (1) A képzés elméleti és gyakorlati oktatási részből áll, amelyben a tantervi és vizsgakövetelményekben meghatározott tartalommal

- a) az elméleti oktatási rész keretében
    - aa) általános munkavédelmi és elsősegélynyújtási ismereteket,
    - ab) általános üzemeltetési és technológiai ismereteket és
    - ac) szakirányú gépspecifikus ismereteket,
  - b) a gyakorlati oktatási rész keretében
    - ba) gépkezelési gyakorlatot és
    - bb) munka- és balesetvédelmi ismereteket
- kell oktatni.

- (2) A képzés
- elméleti oktatási részébe tartozó tantárgyat az oktathatja, aki legalább középfokú végzettséggel és az adott tantárgy szakmai tartalmához igazodó, a tantervi és vizsgakövetelményekben meghatározott szakképesítéssel rendelkezik, továbbá
  - gyakorlati oktatási részébe tartozó tantárgyat az oktathatja, aki a gépcsoportba tartozó gép kezeléséhez szükséges gépkezelői jogosítvánnyal és legalább kétéves időtartamú gépkezelési gyakorlattal rendelkezik.

5. § A gépkezelői vizsga a 4. § (1) bekezdésében meghatározott ismeretek szintjének felmérését biztosító elméleti és gyakorlati vizsgafeladatból áll, amelynek keretében a vizsgázó a tantervi és vizsgakövetelményekben meghatározottak szerint ad számot az általános és a gépcsoportra vonatkozó ismereteiről.

6. § (1) Ha a tanuló bármely gépcsoport tekintetében rendelkezik a gépkezelői vizsgát megelőző öt éven belül megszerzett gépkezelői jogosítvánnyal, mentesül a 4. § (1) bekezdés a) pont aa) és ab) alpontja szerinti oktatás és az ahhoz kapcsolódó gépkezelői vizsga alól.

- (2) A tanuló mentesül a teljes elméleti oktatási rész és az ahhoz kapcsolódó elméleti gépkezelői vizsga alól, ha a gépcsoportba tartozó, az építőgépkezelő munkakörök képzéséhez kötéséről és az építőgépkezelők képzéséről szóló 6/1980. (I. 25.) ÉVM–KPM rendelet alapján megszerzett könnyű- vagy nehézgépkezelői vagy az Országos Képzési Jegyzékben foglalt építő- és anyagmozgató szakképesítéssel rendelkezik.
- (3) A külföldön megszerzett gépkezelői jogosítvány esetén a közlekedési hatóság az egyes gépek tekintetében a munkavégzés célja és módja, valamint a gép szerkezeti kialakításának meghatározó jellemzőivel megfeleltethető képzése figyelembevételével határozatban határozza meg, hogy a 4. és 5. §-ban előírt kötelezettségek közül melyek teljesítését követően adható ki gépkezelői jogosítvány.

3. A gépkezelői jogosítvány kiadása és nyilvántartása

7. § (1) A vizsgázó a számára meghatározott valamennyi vizsgakötelezettség teljesítése esetén az adott gépcsoportra érvényes gépkezelői jogosítványt kap.

- (2) A gépkezelői jogosítványra a közúti járművezetők és a közúti közlekedési szakemberek képzésének és vizsgáztatásának részletes szabályairól szóló rendelet gépjárművezetői képesítési igazolvány kiadására és nyilvántartására vonatkozó szabályait kell alkalmazni az e §-ban meghatározott eltéréssel. A gépkezelői jogosítvány kiadása, pótlása, cseréje, visszavonása és nyilvántartása a Kkt. szerinti vizsgaközpont (a továbbiakban: vizsgaközpont) feladata.
- (3) A gépkezelői jogosítvány tartalmazza
- a gépkezelői jogosítvány sorszámát,
  - a kiállító szerv megnevezését,
  - a jogosult természetes személyazonosító adatait és arcképének másolatát,
  - a gépkezelői vizsga dátumát és az anyakönyvi számot,
  - a gépkezelői jogosítvánnyal érintett gépcsoport e rendelet szerinti kódszámát,
  - a gépkezelői jogosítvány kiállításának helyszínét és időpontját,
  - a gépkezelői jogosítvány kiállítójának aláírását és a kiállító szerv bélyegzőlenyomatát, valamint
  - az orvosi alkalmassággal kapcsolatos, (4) bekezdés szerinti adatokat.
- (4) A gépkezelői jogosítványba az előzetes orvosi alkalmasságot a vizsgaközpont, az időszakos orvosi alkalmasságot a vizsgálatot végző orvos jegyzi be. A bejegyzés tartalmazza
- a gépkezeléshez szükséges egészségügyi feltételnek való megfelelés tényét és záró időpontját,
  - a bejegyzés keltét,
  - az időszakos orvosi alkalmasság bejegyzése esetén az alkalmasságot megállapító orvos nevét és orvosi pecsétszámát, valamint
  - a bejegyzést végző aláírását és bélyegzőlenyomatát.

4. Záró rendelkezések

8. § (1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő 30. napon lép hatályba.

(2) A 11. § az e rendelet kihirdetését követő 90. napon lép hatályba.

9. § (1) E rendelet hatálybalépése nem érinti az azt megelőzően a közúti közlekedési ágazatban használt önjáró emelő- és rakodógépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról szóló 40/2009. (VIII. 31.) KHEM rendelet (a továbbiakban: R.) alapján megszerzett vagy elismert gépkezelői jogosítványban meghatározott gépcsoport kezelésére vonatkozó jogosultságot.

- (2) Az R. 6. §-a szerinti gépkezelői vizsgabizottság elnökének és tagjának 2021. december 31-éig az is jelölhető, akit az Országos szakértői, az Országos vizsgáztatási, az Országos szakmai szakértői és az Országos szakmai vizsgálónői névjegyzékről, valamint a szakértői tevékenységről szóló miniszteri rendelet alapján kiadott közlekedési országos szakmai vizsgálónői névjegyzékben az építő- és anyagmozgató gép kezelője vizsgáztatási szakterületre nyilvántartásba vettek.
- (3) E rendelet hatálybalépése nem érinti az építőgépkezelő munkakörök képzéséhez kötéséről és az építőgépkezelők képzéséről szóló 6/1980. (I. 25.) ÉVM–KPM rendelet alapján megszerzett, de a közúti közlekedési ágazatban használt önjáró emelő- és rakodógépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról szóló 40/2009. (VIII. 31.) KHEM rendelet 2. mellékletében nem szabályozott géptípusok, gépcsoportok tekintetében megszerzett kezelői jogosultságokat.
- (4) A képzés gyakorlati oktatási részébe tartozó tantárgyat az e rendelet hatálybalépését követő egy év leteltéig az is oktathatja, aki az adott gépkategória bármely gépcsoportjába tartozó gép kezeléséhez szükséges gépkezelői jogosítvánnyal és legalább kétéves időtartamú gépkezelési gyakorlattal rendelkezik.
- (5) Az „alapozás, közmű- és fenntartási gépek” gépkategóriába tartozó gépcsoportok esetén a képzés gyakorlati oktatási részébe tartozó tantárgyat a jelen rendelet hatálybalépését követő egy év leteltéig az is oktathatja, aki az adott gépcsoportba tartozó gép kezelésében legalább kétéves időtartamú gyakorlattal rendelkezik.

5. Egyes miniszteri rendeletek módosítása és hatályon kívül helyezése

- 10. §** Az Emelőgép Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet Melléklet I. Fejezet 5. alcím 5.1. pont harmadik francia bekezdésében a „kezelésére államilag elismert szakképzéssel és a helyváltoztatásra is képes emelőgép esetében – ha azt maga vezeti – az ahhoz szükséges vezetői engedéllyel” szövegrész helyébe a „kezeléséhez szükséges gépkezelői jogosítvánnyal” szöveg lép.
- 11. §** Hatályát veszti a közúti közlekedési ágazatban használt önjáró emelő- és rakodógépek kezelőinek képzéséről és vizsgáztatásáról szóló 40/2009. (VIII. 31.) KHEM rendelet.
- 12. §** Ez a rendelet a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Dr. Palkovics László s. k.,
innovációért és technológiáért felelős miniszter

1. melléklet az 54/2021. (XI. 5.) ITM rendelethez

Gépkezelői jogosítvány alapján kezelhető gépek

	A	B	C	D
1.	Kódszám	Gépkategória	Gépfőcsoport	Gépcsoport
2.	1	Földmunkagépek		
3.	11		Utazási földmunkagépek	
4.	1111			Traktor alapú földmunkagép
5.	12		Kotrógépek	
6.	1212			Gumikerekes kotró
7.	1222			Lánctalpas kotró
8.	1223			Teleszkópos kotró
9.	1311			Vedersoros kotró és árokásó
10.	14		Földtolók (dózerek)	
11.	1412			Földtoló
12.	15		Földgyluk (gréderek)	
13.	1522			Földgylu
14.	16		Földnyesők (szkréperek)	
15.	1612			Földnyeső
16.	17		Tömörítőgépek	
17.	1712			Statikus henger
18.	1722			Vibrációs henger
19.	1732			Gumihenger

20.	2	Alapozás, közmű- és fenntartási gépek		
21.	21		Alapozás gépei	
22.	2131			Kőzet- és talajfúró berendezés
23.	2132			Cölöp és szádfal verő berendezés
24.	22		Közműépítés gépei	
25.	2218			Talajvízszint süllyesztő aggregát
26.	2222			Dréncső, kábel és komplett csőfektető berendezés

27.	2243			Csősajtoló berendezés
28.	2244			Alagcsővező gép
29.	26		Fenntartás gépei	
30.	2632			Földmű fenntartó gép
31.	2655			Nyesedékaprító berendezés
32.	2654			Önjáró fűnyíró és fűkasza
33.	2684			Csatornavizsgáló és tisztító berendezés
34.	3	Targoncák és szállítógépek		
35.	33		Targoncák	
36.	3312			Gyalogkíséretű targoncák
37.	3313			Vezetőállásos targoncák
38.	3324			Vezetőüléssel targoncák
39.	3327			Vontató targoncák
40.	3336			Autonóm kommissiózó targoncák
41.	34		Dömperek	
42.	3411			Dömper (kerekes anyagszállító)
43.	3412			Önrakodó dömperek
44.	36		Szivattyúk és folyadékszállító gépek	
45.	3624			Betonszállító mixer gépkocsi
46.	3626			Betonszállító mixer gépkocsi betonszivattyúval
47.	3627			Kényszertömörítésű szilárd hulladékgyűjtő és szállító gépek
48.	3628			Szennyvízszállító és szippantó járművek
49.	3652			Víz-, szennyvíz, zagy- és iszapszivattyú
50.	3681			Beton-, bitumen, habarcsszivattyú és szivattyú aggregát
51.	4	Emelő- és rakodógépek (kivéve targonca)		
52.	41		Emelőszervezetek	
53.	4111			Járműemelő
54.	4121			Emelő asztal és felrakógép
55.	4141			Parkoló emelő
56.	4191			Szintkülönbség kiegyenlítő
57.	42		Személyemelő és szerelőállványok	
58.	4211			Ollós emelőállvány
59.	4213			Gépjármű emelő-hátfalak
60.	4221			Mobil szerelő állvány
61.	4223			Mobil szerelő kosár
62.	4224			Hidraulikus szerelőkosaras gépjármű és utánfutó
63.	4225			Hídvizsgáló
64.	4226			Építési személy- és teherfelvonók
65.	4227			Függesztett rendszerű, mozgó munkahíd
66.	4228			Emelőállvány, oszlopos kúszó munkaállvány

67.	43		Járműves emelőszervezetek, berendezések
68.	4329		Reptéri catering jármű
69.	4374		Konténer emelő
70.	44		Járműves daruk
71.	4411		Autódaru
72.	4412		Emelve szállító gépjárművek
73.	4431		Lánctalpas daru
74.	4451		Járműre szerelt daru
75.	43		Toronydaruk és kötöttpályás daruk
76.	4341		Toronydaru
77.	4351		Árbócdaru
78.	4371		Bakdaru
79.	4372		Forgódaru
80.	4391		Födém daru
81.	4361		Híddaru, futódaru
82.	4362		Portáldaru
83.	4373		Ablakdaru
84.	4375		Konzoldaru
85.	45		Rakodógépek
86.	4511		Hidraulikus rakodók, homlokrakodók, forgórakodók, teleszkópos rakodó
87.	4572		Kompaktor
88.	4593		Vagonkirakó
89.	5	Útépítő- és karbantartógép	
90.	53		Útépítő gépek
91.	5316		Talajstabilizátor
92.	5323		Betonbedolgozó finischer
93.	5339		Aszfalt újrahasonosító berendezés
94.	5341		Aszfaltbedolgozó finischer
95.	5344		Aszfaltburkolat maró
96.	5361		Emulziószóró berendezés
97.	55		Alagútépítés gépei
98.	5599		Alagútépítő gépek
99.	56		Útburkolat javító gépek és karbantartó gépek
100.	5623		Hómaró és hótoló gépek
101.	5625		Só- és homokszóró gép
102.	5631		Útfenntartó- és karbantartó gépek
103.	5633		Önjáró útburkolati jelfestő
104.	5636		Kátyúzó gép
105.	5643		Szalagkorlát-, oszlop-, táblamosó gép
106.	5652		Ároktisztító-maró munkagép
107.	5672		Önjáró seprőgép
108.	5680		Aszfalt- és betonburkolat bontó és vágó gép
109.	5681		Útkorona átfúró berendezés